gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Ontwerpbeeldkwaliteitsplan Vervangings- en renovatieopgaven A44
Portefeuillehouders	drs. Jurgen Nobel, drs. Marja Ruigrok
Steller	Tom de Munck
Collegevergadering	2 april 2024
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	10494220

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. het ontwerpbeeldkwaliteitsplan Vervangings- en renovatieopgave van de A44 vast te stellen, welke bestaat uit een Esthetisch Programma van Eisen en een Inrichtingsplan;
2. het ontwerpbeeldkwaliteitsplan ter inzage te leggen gedurende een periode van zes weken.

2. Samenvatting

Bij Rijkswaterstaat ligt een vervangingsopgave voor de renovatie van een aantal kunstwerken aan de A44. Binnen de gemeente Haarlemmermeer gaat het om de viaducten Lisserweg, de Hoofdvaart en de Kaagbruggen.
Voor een goede landschappelijke inpassing en kwalitatieve vormgeving van een uiteindelijk ontwerp van de kunstwerken heeft Rijkswaterstaat in samenspraak met de gemeente twee documenten opgesteld, die als beleidskader zullen dienen voor de uiteindelijke beoordeling van de ontwerpen. Het beeldkwaliteitsplan bestaat uit een Esthetisch Programma van Eisen en een Inrichtingsplan.
Het beeldkwaliteitsplan is eveneens besproken en beoordeeld door de Commissie Omgevingskwaliteit. De uiteindelijke ontwerpen zullen op het gebied van omgevingskwaliteit door de commissie definitief worden beoordeeld, binnen de kaders die gesteld zijn in dit beeldkwaliteitsplan. Het beeldkwaliteitsplan is kaderstellend en hier wordt in principe niet van afgeweken, tenzij de eisen een onevenredige belemmering vormen voor de doeltreffendheid of de veiligheid van het ontwerp van de kunstwerken
Dit besluit richt zich enkel op het beeldkwaliteitsplan en niet op de uitvoering van de renovatieopgave. De verantwoordelijkheid voor de opgave en de uitvoering ligt bij Rijkswaterstaat.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Wat is de aanleiding, context?

Uit inspecties en onderzoeken is gebleken dat vervanging van drie viaducten en een beweegbare brug op de A44 op korte termijn moet gebeuren. Binnen de gemeente Haarlemmermeer gaat het om de viaducten Lisserweg en Hoofdvaart en de Kaagbruggen. Eveneens wordt om de verkeersveiligheid en doorstroming van het verkeer te verbeteren het wegtracé ook aangepast, binnen de gronden van Rijkswaterstaat en de bijna volledig binnen de bestaande verkeersbestemming.

Ten behoeve van de verkeersveiligheid wordt op punten het wegtracé aangepast en de weg op de kunstwerken verbreed. Dit heeft gevolgen voor de inpassing van het wegtracé en de kunstwerken. Van oorsprong is de A44 voor een groot deel omkaderd door dichte beplanting. Vanwege de beperkte ruimte is het soms noodzakelijk gebruik te maken van keerwanden. Er zal op sommige punten minder ruimte zijn voor het herplanten van bomen en de keerwanden geven een ander beeld dan het huidige. In het beeldkwaliteitsplan is daarom zo goed mogelijk het landschappelijke en groene karakter geborgd van het wegtracé en de kunstwerken van de A44. Ook is de ruimte voor de NNN-verbinding (Natuur Netwerk Nederland) naast de piekberging in het inrichtingsplan geborgd.

Rijkswaterstaat heeft een ontwerpvraag uitgezet. Om die reden is er nog geen definitief ontwerp. Om de kwaliteit en inpassing te borgen dient dit beeldkwaliteitsplan als kader en wordt als contractstuk meegegeven aan de ontwerper.

Welk doel wordt nagestreefd?

Het doel is in de eerste plaats om de verkeersveiligheid en doorstroming van het verkeer te verbeteren. Het doel en belang van het beeldkwaliteitsplan is het behoud en verbetering van de kwaliteit, ondanks moeilijke opgave in beperkte ruimte in combinatie met de verbredingseis van het wegtracé.

Doelen/ambities:

Landschappelijke inpassing

De A44 kent van oorsprong een beeld van een groene omkadering van dichte bomenrijen waar het wegtracé hoger ligt dan het maaiveld. Op het maaiveld is daarentegen openheid te herkennen en zicht op het herkenbare poldergrid van de Haarlemmermeerpolder. In het beeldkwaliteitsplan wordt dit inrichtingsprincipe zoveel mogelijk gevolgd. Zoveel mogelijk is gestuurd op het behoud van dit karakter, ondanks de noodzaak om op punten gebruik te maken van keerwanden in plaats van een talud. De keerwanden worden bekleed met groene beplanting en daar waar de ruimte is worden ophogingen geflankeerd door hoog opgroeiende beplanting en/of bomenrijen.

Stedenbouwkundige uitstraling

De huidige A44 laat zich kenmerken door de kunstwerken uit de jaren dertig. Deze brugdekken vormen duidelijk leesbare elementen tussen de taluds. In de nieuwe kunstwerken blijft het brugdeel te onderscheiden van de taluds en damwanden door variaties in diepte en onderbrekingen van het lijnenspel. Er wordt gebruik gemaakt van hoogwaardige materialen voor de stenen delen.

Samenhang met NNN-verbinding en piekberging
Tussen de piekberging en de A44 dient een deel van de NNN-verbinding ZNV1 te worden gerealiseerd. Het verschuiven van het wegtracé door de nieuwe locatie van de Kaagbruggen geeft ruimte om de NNN-verbinding in te passen. Hiermee kan ook een deel van de herplantopgave van de te kappen houtopstand wordt ingevuld.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?
De genoemde doelen zijn vertaald in het Esthetisch programma van Eisen (EPvE) en het inrichtingsplan. In het EPvE zijn zogenaamde why, how, what (waarom, hoe en wat) -eisen. De Why (waarom) en how (hoe) eisen zijn bindend en gelden als kader voor het behoud en de versterking van de omgevingskwaliteit. In het inrichtingsplan is de landschappelijke inpassing geborgd en de ruimte voor de NNN-verbinding. Beide documenten vormen het beeldkwaliteitsplan. Het beeldkwaliteitsplan dient als kader voor de uiteindelijke beoordeling van het ontwerp voor het wegtracé en de kunstwerken.
Omdat het ontwerp als tender is uitgezet en deze nog niet definitief is, zijn de beelden in beide documenten niet leidend. De precieze vorm moet namelijk wel technisch uitvoerbaar zijn. De Why en How eisen zijn wel leidend.

Dit besluit richt zich enkel op dit beeldkwaliteitsplan. Vanwege aanpassingen aan het wegtracé bij de Kaagbruggen en het viaduct over de Hoofdweg zijn omgevingsvergunningen in strijd met het bestemmingsplan in behandeling, voor de bouw van nieuwe viaducten. Deze zijn door de gemeente ruimtelijk goedgekeurd, maar kennen nog enkele juridische en geluidstechnische knelpunten. Dit proces is geen onderdeel van dit besluit. Ook de structurele en tijdelijke aanpassingen aan het verkeer zijn geen onderdeel van dit besluit.

Het beeldkwaliteitsplan wordt kaderstellend voor het uiteindelijke ontwerp van de kunstwerken en de landschappelijke inpassing van de kunstwerken en het wegtracé.

3.3 Wat mag het kosten?
Aan de uitvoering van dit voorstel zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De raad is bevoegd het beeldkwaliteitsplan vast te stellen. De bevoegdheid om een omgevingsvergunning te verlenen ligt bij het college. Portefeuillehouder Ruimtelijke Ontwikkeling is binnen het college het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
Participatie
Over de tijdelijke en structurele aanpassingen aan het verkeer en de verkeersstromen, de uitvoering van de plannen en de vorm zijn door Rijkswaterstaat bijeenkomsten georganiseerd. RWS werkt momenteel aan een bereikbaarheidsplan. Hierover vindt, o.a. met de gemeenten, afstemming plaats. Binnenkort zal RWS het bereikbaarheidsplan presenteren. Vervolgens willen we deze in het Bestuurlijk Overleg, eind mei/begin juni, laten vaststellen door de gemeenten en RWS.

Terinzagelegging
Het beeldkwaliteitsplan zal als ontwerp voor een periode van zes weken ter inzage worden gelegd en opengesteld voor een ieder om een zienswijze in te dienen. Ingediende zienswijzen zullen worden meegenomen in eventuele aanpassingen aan het beeldkwaliteitsplan. In een nota van zienswijzen wordt toegelicht of zienswijzen aanleiding hebben gegeven voor een aanpassing en op welke wijze.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?
Nadat het beeldkwaliteitsplan vastgesteld is door de raad ligt de verdere bevoegdheid van de beoordeling bij het college.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)? In dit stadium van het project is de MRA nog niet relevant. Zodra de verkeerskundige afwikkeling van de omleidingen aan bod komt is het denkbaar dat de VRA (Vervoersregio Amsterdam) betrokken wordt.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris, de burgemeester,

Cees Vermeer Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):
- Esthetisch Pakket van Eisen A44
- Inrichtingsplan A44